

Медіаграмотність учасників освітнього процесу

Підготувала викладач ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти інноваційних технологій будівництва та промисловості

Любов Васильєва

Основні завдання педагога в умовах розвитку медіаграмотності:

Формування інформаційної культури

Вироблення медіаімунітету, як спроможності протистояти агресивному медіасередовищу і збереженню психологічного благополуччя

Ознайомлення учнів із різноманітними засобами опрацювання інформації

Створення здатності до медіатворчості для особистісного самовираження, реалізації життєвих завдань

Формування рефлексії і критичного мислення.

Розвиток медіаосвіти в Україні

- Концепція впровадження медіаосвіти в Україні до 2020 р.
(постанова № 1-7/6-150 від 20 травня 2010 р.)

- Всеукраїнський експеримент (2011-2016)
(наказ МОШ молодь спорту № 886 від 27.07.2011)

▶ Нова редакція
Концепції впровадження
медіаосвіти в Україні
(схвалена Президією
НАПН України
21 травня 2016 р.)

Щоб бути по-справжньому грамотним, Ви повинні бути грамотними у світі медіа
Маршал Маклюен

**Нас оточує інформація.
Вона є основою життя, його
внутрішнім двигуном.**

Що таке медіаграмотність?

Медіаграмотність — сукупність знань, навичок та умінь, що дозволяють людям аналізувати, критично оцінювати і створювати різноманітні повідомлення для різних типів медіа. Окрім того, медіаграмотність передбачає вміння розуміти й аналізувати, як медіа функціонують у суспільстві та який вплив вони мають.

Що означає бути «медіаграмотним»?

Бути медіаграмотним означає бути спроможним знайти те, що ми шукаємо, вибрати те, що нам потрібно, й визначити, наскільки надійною є ця інформація. Бути медіаграмотним означає бути здатним оптимально використовувати відповідну інформацію, зберігаючи її розумно, й ділитися нею з іншими.

Чому медіаграмотність є важливою?

Медіаграмотність спонукає людей замислитися над тим, що вони чують, бачать, читають, допомагає критично аналізувати медіаповідомлення, щоб помічати пропаганду, цензуру, а також розуміти, які чинники впливають на інформацію.

*необхідність
сприяти розвитку
критичного
мислення*

*необхідність
формування в учнів
здатності до
медіатворчості*

*Актуальність
упровадження
медіаосвіти*

Чому важливо бути медіаграмотним сьогодні

1

Вся інформація, окрім особистого досвіду, є медійною.

2

Медіа впливають на формування цінностей та поведінкових моделі.

3

Медіа впливають на нас без нашого усвідомлення цього.

4

Медіа визначають політичне й культурне життя країни та світу.

5

Ваш аргумент.

Методи медіаосвіти

За рівнями пізнавальної діяльності

Пояснювально-ілюстративні

Повідомлення інформації про медіа

Репродуктивні

Розробка та застосування завдань на основі медіа

Проблемні

Аналіз тексту або ситуацій на основі медіа

Пошукові та дослідницькі

Пошуково-творча діяльність

*«Щоб дитина грамотно споживала медіа,
треба поставити її в позицію творця»*

Л. Найдьонова

*Виконують операції з
інформацією, критично
оцінюють її*

*Створюють,
редагують статті,
друковані, електронні
публікації*

*Створюють
логотипи, листівки*

*Створюють слайдові
презентації,
відеоролики*

*Виконують
операції з аудіо- та
відео файлами*

У світі, яким керує інформація, кожен з нас мусить вміти її критично оцінювати, знати, яким джерелам можна довіряти, що таке фейкові новини та як захиститися від маніпуляцій.

Фейки створюють, щоб:

- ✓ спотворити уявлення про якість події;
- ✓ зманіпулювати;
- ✓ викликати певну емоцію;
- ✓ спровокувати.

Хто це робить і для чого?

1. Вірусні сайти

Головне – викликати миттєву реакцію в аудиторії.

2. Жартівники

Розважити публіку, налаштовані на інтелектуалів.

3. Шахраї

Спіймати на гачок і привести до мети.

4. Ідеологічні та політичні погляди

Майже неможливо переконати.

5. Іноземні гравці

6. Звичайні люди

Не створюють, а поширюють.

Це можуть бути як засоби масової інформації, так і звичайні користувачі

За спостереженнями Давида Петерсона, редактора проєкта Viralgranskaren (Швеція)

Ознаки фейкової новини:

- ✓ Покликання на анонімні джерела;
- ✓ Новина без зазначення автора;
- ✓ Використання емоційної лексики чи мови ворожнечі;
- ✓ Відсутність фактів.

КЛІКБЕЙТ

Клікбейт — це навмисно спотворений заголовок матеріалу, метою якого є викликати у людини бажання перейти по посиланню та дізнатися щось важливе або цікаве.

Gazeta.ua

Головна | Блоги | Відео | Фото | Економіка | Люди | Донбас | Крим | **газета** ПОЛІТИКА | **країна** | Передплата

Історія Четвер, 28 листопада 2019 13:40

Велика Британія підтримала дії російських військових

Коментувати | Роздрукувати

Велика Британія висунула ультиматум Фінляндії **28 листопада 1941-го**. Вимагала припинити військові дії проти СРСР до 5 грудня.

Фінські війська виступили на стороні нацистської Німеччини але мали на те власну мотивацію. Ще 30 листопада 1939-го, після відмови фінського уряду від радянських пропозицій про зміну кордонів у Карелії і передачу військово-

Дата 28 листопада
Велика Британія підтримала дії російських військових

Найбільше читають

- Показали епічні фотографії, які доведуть до істеричного сміху **28**
Переглядів: 35326
- Гуска і солдатики: як проводили різдвяні свята німці у 1940 році **18**
Переглядів: 19863
- Які штани випали із моди цієї зими **8**
Переглядів: 16210

Поляки ШОКОВАНІ! Українські РЕКОРДИ з ... - YouTube

За 11 місяців перебування у Польщі **українці**, які приїхали сюди, рятуючись від війни, побили всі можливі рекорди з ...

ШОК У ГРАЖДАН УКРАИНЫ ЗАБЕРУТ ЗЕМЛЮ ...

YouTube · Адвокат Болтик
3 дні тому

Дикий шок

YouTube ·
3 дні тому

Коли закінчиться війна: прогнози мольфарки, окультиста та Буданова

"СтопКор" пропонує вам добірку якісних прогнозів, які розкажуть, коли ж закінчиться війна

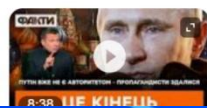

Анастасія Ковальова
Редактор стрічки новин
24.02.2023 20:00

<https://www.youtube.com/watch>

Соловйов зробив СТРАШНУ ЗАЯВУ. Це ШОК! - YouTube

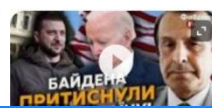

Дивіться зараз у дайджесті головних подій за 335 до повномасштабної війни в Україні від Фактів ICTV.

YouTube · Факти ICTV · 2 тижні тому

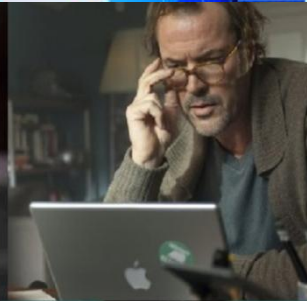
<https://www.youtube.com/watch>

Зеленський ШОКУВАВ ВЧИНКОМ, Лука

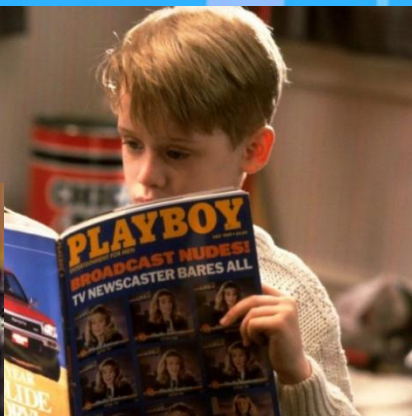
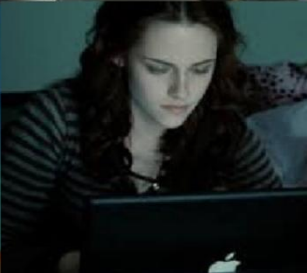

Американський політик-республіканець інтерв'ю Юрію Бібіку для «

YouTube · Фабрика новин ·

Продактплейсмент –
прихована реклама
товарів чи послуг
у фільмах, серіалах
чи кліпах.

5 простих правил, як розпізнати фейк

1. Не обмежуйтеся читанням заголовків

2. Звертайте увагу на джерела інформації

3. Ставте під сумнів гучні, шокуючі цитати.

4. Аналізуйте фотоілюстрації.

5. Перевірте, що пишуть інші медіа.

Дитина не в змозі самотійно одразу розібратися у всьому потоці медіа інформації, навчитися критично мислити стосовно медіа текстів

Сайти для перевірки інформації

FactCheck.org

snopes.com

OpenSecrets.org
Center for Responsive Politics

Сайти, на яких можна перевірити інформацію:

Перевірка джерела інформації - пропустіть адресу сайту через ресурси hostmaster.ua (для організацій, зареєстрованих в Україні) та [https://2ip.ua/ua/services/information-service/domain-](https://2ip.ua/ua/services/information-service/domain-information)

- [information](#) (за межами України)

Перевірка достовірності фото - [Google Images](#), [TinEye](#), [FotoForensics](#). Більше про перевірку

- зображень [тут](#).

- Перевірка достовірності відео - [YouTube DataViewer](#) (для відео з ютуб), [InVid](#) (в соцмережах).

PolitiFact

BBC Reality Check

Актуальні ресурси з медіаграмотності.

- Інтернет портал Media Sapiens <https://ms.detector.media/>
- Онлайн курс «Новинна грамотність» <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>
- «Наука повсякденного мислення» курс на Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/UQx/THINK101/2016_T2/about

Сайти з медіаосвіти:

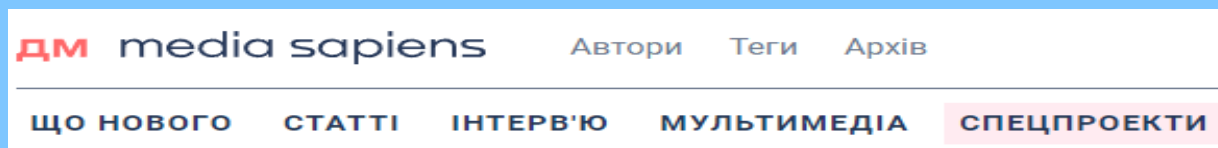
<http://medialiteracy.org.ua/> –

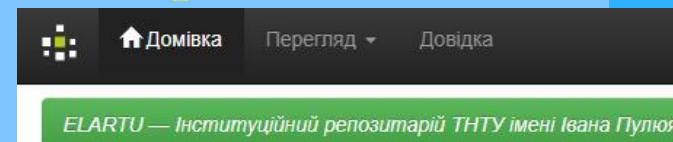
АКАДЕМІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
ПРЕСИ

ПОРТАЛ
МЕДІАОСВІТИ ТА МЕДІАГРАМОТНОСТІ

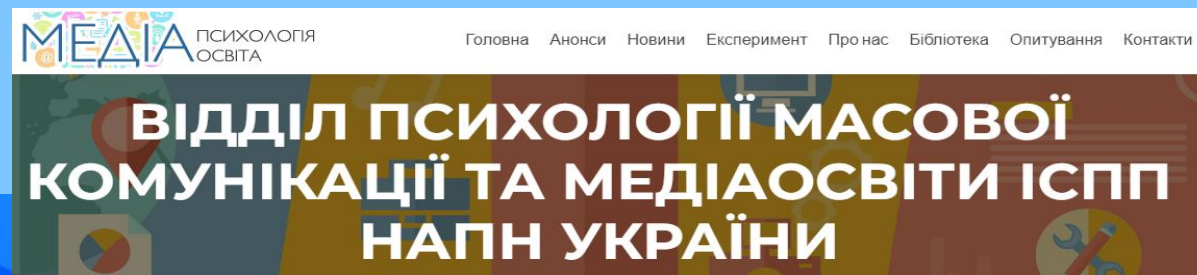
<http://osvita.mediasapiens.kiev.ua> – сайт *Mediasapiens*, містить розділи медіаосвіта, медіаправо, медіаетика, медіапсихологія, маніпуляції, медіа і діти, медіанавчання.

<http://www.edu.of.ru/medialibrary/> – відкрита електронна бібліотека "Медіаосвіта";

<http://www.mediaosvita.org.ua> – сайт презентує результати відстеження рівня медіакультури шкільної молоді та дорослого населення.

Сайти по медіаграмотності

<https://filter.mk.gov.ua/uchytelyam-ta-uchnyam/>

 Фільтр
Національний проєкт
з медіаграмотності

ПРО ПРОЄКТ МЕДІАОСВІТА

<https://sites.google.com/view/svit-media>

«Світ інформації та мас-медіа»

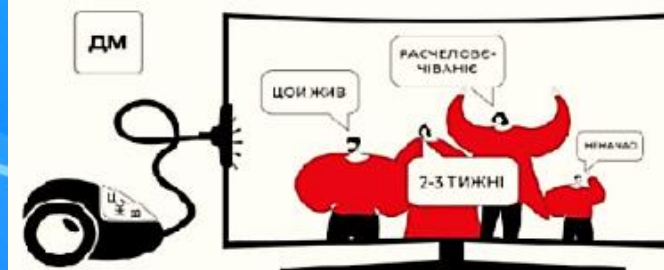
<https://detector.media>

детектор медіа

МЕДІАДРАЙВЕР
ТВІЙ НАВІГАТОР У СВІТІ МЕДІА

<http://mediadrivervonline>

<https://www.youtube.com/@videoDM>

ДЕТЕКТОР МЕДІА — ПРИБИРАЄМО ЗАЙВЕ!

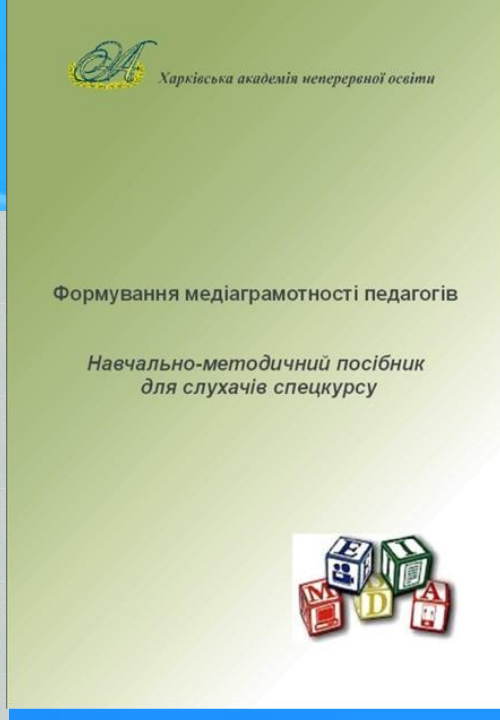
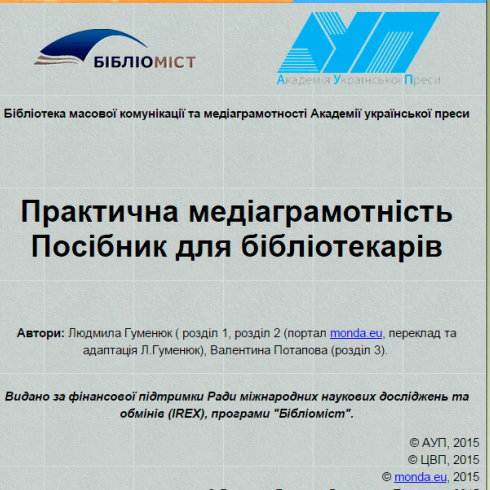
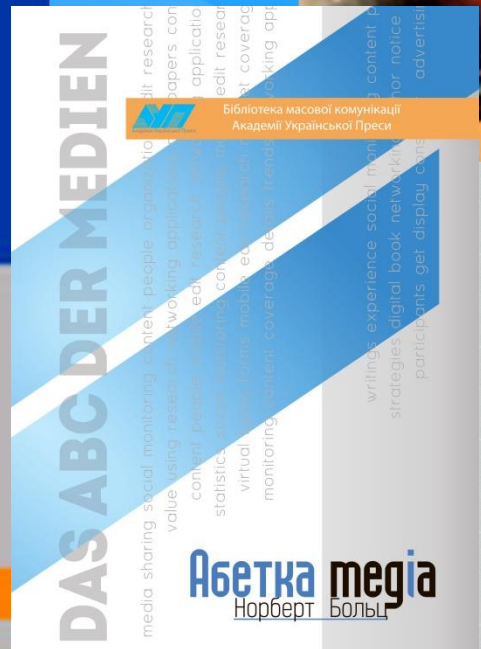
Література з медіаосвіти

<http://www.aup.com.ua/>

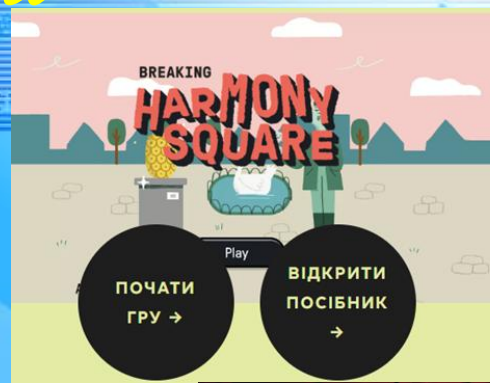
Основи медіаграмотності

плани-конспекти уроків
Навчально-методичний посібник для вчителя
8 (9) клас

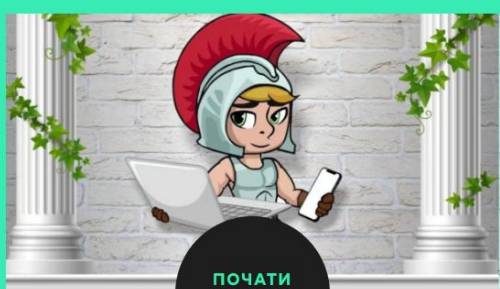
Медіа-освіті ігри

0111

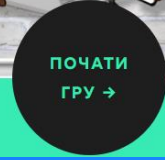
HARMONY SQUARE

Мета гри – показати маніпуляційні прийоми, які використовують, щоб вводити людей в оману, збільшувати аудиторію та грати на соціальній напрузі з політичним прицілом.

Історична гра-квест «300 фейкоборців»

Матеріали для командної квест-гри, яка навчить відрізняти факти від суджень, аналізувати інформацію та аргументувати свої відповіді.

<https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=9071>

<http://irex.mocotms.com/>

СКАЖИ: "НІ" ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

Canada IREX IFAKES

Citizen Media Literacy Project - Ukraine

Implemented by IREX with support from the Government of Canada through Stabilization and Reconstruction Task Force (START)

Дистанційний навчальний курс "Медіаграмотність для громадян"

Метою даного курсу є надання базових знань у сфері медіа, ознайомити громадян з найрозповсюдженішими видами маніпуляцій і пропагандою, а також надати їм базові інструменти перевірки інформації та критичного мислення. Головне завдання цього курсу полягає не в то... а на... та де...

Електронний курс
Медіаграмотність для громадян

Розпочати навчання

IREX Canada

ГРА МЕДІАГРАМОТНА МІСЯ

ГРА РОЗРОБЛЕНА ЗА МЕТОДИКАМИ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ, ТОМУ ПІДВЕРІТЬ, ЩО ВАМ ВЖЕ ВИПОВНИЛОСЬ 18 РОКІВ.

ТАК НІ

Фейкотест: знайди правду серед брехні

Переконані, що льотом відрізняєте фейки від правди, завжди перевіряєте інформацію та критично мислите? Спробуйте пройти наш Фейкотест, присвячений запуску онлайн-курсу «Фактчек: Довіряй-перевірйай», який стартує 15 листопада 2018 року.

Відповідайте на питання та отримуйте бали (по одному за кожну правильну відповідь). Що більше балів - то складніше вами маніпулювати!

Розпочати тест

<https://voxukraine.org/longreads/factcheck-test/index.html>

МедіаДрайвер – твій навігатор у світі медіа

МЕДІАДРАЙВЕР
ТВІЙ НАВІГАТОР У СВІТІ МЕДІА

<http://mediadriver.online/>

ВЕР

ЛОКАЦІЇ

*Підвищуючи власну
медіаграмотність, людина отримує
чіткіше уявлення про межу між
реальним світом і світом, що
створили для неї мас-медіа.*

Дж. Поттер

Джерела

1. https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/43755/
2. Дементієвська Н. Формування навичок критичного оцінювання ресурсів Інтернету у користувачів різного віку / Н. Дементієвська // Наукові записки ТННТУ ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль, 2008. – № 7. – С. 103-107.
3. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: Навчально-методичний посібник / За ред. Л.А. Найдьонової, О.П. Баришпольця. – К.: Міленіум, 2010. – 440 с.
4. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ : Центр вільної преси, 2012. – 352 с.

